7/19205

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

K - Q
TSE-ISO-EN
9000

Sayı : B.13.SGB.0-12.00-00/610- 76
Konu : Yazılı Soru Önergesi

16 Ocak 2007

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 11/12/2006 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02/27918 sayılı yazınız.

Ardahan Milletvekili Ensar ÖĞÜT'e ait 7/19205 Esas No'lu yazılı soru önergesi Bakanlığımız ilgili birimlerince incelenmiş olup, konuya ilişkin cevabi bilgi ve değerlendirmeler ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Murat BAŞESGİOĞLU
Bakan

EK : 1 yazı (3 sayfa)

İnönü Bulvarı No:42 Emek 06640 ANKARA
Santral: (0312) 296 60 00

Ayrıntılı bilgi için irtibat: Gülten KODAL Araştırmacı
e-posta : gkodal@csgb.gov.tr Tel : 296 64 36

7/19205

ARDAHAN MİLLETVEKİLİ ENSAR ÖĞÜT'ÜN 7/19205 ESAS NO'LU YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN CEVAP

Gelişmekte olan diğer bir çok ülkede olduğu gibi işsizlik sorunu, Türkiye içinde önemli sorunlardan biridir. İşsizlik ve eksik istihdam, kalkınma ve büyüme hızını yavaşlatmakta ve ekonominin gelişimini engellemektedir.

İşsizlik oranları, özellikle 2001 yılında yaşanan ekonomik krizle beraber en yüksek seviyeye ulaşmış ve 2002 yılı birinci çeyrek sonunda % 11.5 e ulaşmıştır. Son 4 yılda yakalanan yüksek oranlı ekonomik büyüme neticesinde işsizlik oranları nispeten gerilemiş ve 2006 yılı ağustos dönemi TÜİK verilerine göre % 9.1 seviyesinde gerçekleşmiştir.

YILLAR	İşgücüne Katılım Oranı (%)	İşsizlik oranı (%)	İstihdam Oranı (%)
2002	49.6	10.3	44.4
2003	48.3	10.5	43.2
2004	48.7	10.3	43.7
2005	48.3	10.3	43.4
2006 (Ağustos Dönemi)	49.5	9.1	45.0

Kaynak : TÜİK

Sürekli ve yüksek oranlı büyümenin sağlanabilmiş olmasına rağmen, işsizlik oranlarının beklenen ve hedeflenen seviyenin üzerinde kalmasının ülkemiz açısından çok çeşitli sebepleri vardır. Son yıllarda yaşanan ekonomik büyümenin en büyük etkenlerinden biri, teknolojik gelişmeler ve yeniliklerdir. Sermaye ağırlıklı, teknoloji yoğun büyüme ise, ekonomideki büyüme hızını etkilediği oranda istihdama katkıda bulunamamıştır.

Türkiye'deki mevcut istihdam yapısı, son yıllarda ciddi bir değişim içerisine girmiştir. Özellikle son birkaç yılda tarım sektöründe ciddi bir çözülme yaşanmış; tarım sektöründen ayrılan ve genelde vasıfsız olarak nitelendirilen işgücü, sanayi ve hizmetler sektörüne yönelmiştir. 2006 yılı Ağustos ayı TÜİK verileri incelendiğinde, bir önceki yıla nazaran tarım sektöründeki istihdamın % 1.4 puan azaldığı, buna karşılık hizmetler sektörü istihdamının ise % 0.9 puan arttığı görülmektedir.

İşsizlik oranlarının daha düşük seviyelere çekilmesi ve istihdam oranlarının artırılması, herşeyden önce son 4 yılda yakalanan hızlı büyüme oranlarının devam ettirilebilmesine bağlıdır. 2002 yılında ekonomik krizle beraber % 69 gibi oldukça düşük seviyelere inen imalat sanayi kapasite kullanım oranı, 2006 yılı kasım ayında % 83 oranına yükselmiştir. Dolayısıyla bu noktadan sonra gerçekleşecek ekonomik büyümenin istihdama daha fazla yansıyacağı tahmin edilmektedir.

İşsizlik oranlarının düşürülmesi ve potansiyel işgücünden daha fazla yararlanabilmek için, ekonomik, sosyal ve hukuki alanlarda birçok düzenleme yapılmıştır. 4857 sayılı İş Kanunu ile esnek çalışma biçimleri kabul edilmiş, Özel İstihdam Büroları faaliyetlerine izin verilmiş ve çalışma hayatı yeniden şekillendirilerek, daha etkin bir istihdam yapısı oluşturulmuştur. Yine istihdamın önündeki en büyük engellerden biri, istihdam maliyetlerinin yüksekliğidir. Bu konuda da SSK prim tabanı ile asgari ücret eşitlenerek, işveren lehine 8 puanlık bir iyileştirme yapılmış ve istihdam artışının sağlanması amaçlanmıştır. Bakanlar Kurulu kararı ile bir kısım dayanıklı tüketim mallarında KDV oranları % 18'den % 8'e indirilmiş, böylece üretim ve buna bağlı olarak istihdam artışı hedeflenmiştir. Ayrıca işsizlik sigortası primleri de 2002 yılından itibaren bütçe kanunları ile birer puan indirilmiş ve işveren üzerinde ki istihdam yükü azaltılmıştır. Gelir düzeyi düşük olan illerimizde uygulanan vergi indirimleri, sigorta ve enerji teşvikleri yoluyla da yatırımların hızlandırılması amaçlanmıştır.

2006 Yılı İkinci çeyrek sonu TÜİK verilerine göre, yüksekokul ve üniversite mezunu işsizlerin sayısı yaklaşık 243.000 ve işsizlik oranı % 7.8 olarak gerçekleşmiştir.

2006 yılı Eylül ayı verilerine göre ise, Türkiye İş Kurumu'na kayıtlı 2 yıllık yüksek okul mezunu 23.083 kişi, üniversite mezunu 30.434 kişi, master-doktora yapmış 439 kişi olmak üzere toplamda 53.956 kişi bulunmaktadır.

(000 kişi)

İŞSİZLERİN EĞİTİM DURUMLARINA GÖRE DAĞILIMI

Yıllar	Toplam İşsiz Sayısı	Okur-Yazar Olmayanlar		Lise Altı Eğitimliler		Lise ve Dengi Meslek		Yüksekokul ve Fakülte	
		İşsiz sayısı	İşsizlik Oranı	İşsiz sayısı	İşsizlik Oranı	İşsiz sayısı	İşsizlik Oranı	İşsiz sayısı	İşsizlik Oranı
2003	2.493	113	7,0	1.508	10,2	581	12,8	*290*	*11,1*
2004	2.498	57	3,7	1.395	9,1	730	15,1	*317*	*12,4*
2005	2.520	60	4,5	1.465	9,6	708	13,6	*287*	*10,2*
2006*	2.215	49	3,8	1.314	8,5	610	11,6	*243*	*7,8*

Kaynak : TÜİK 2006 (Nisan-Mayıs-Haziran)

İşgücünün istihdam edilmesine karşılık üretime önemli bir katkıda bulunmaması "gizli işsizlik" olarak adlandırılır. Bir başka ifadeyle gizli işsizlik, herhangi bir üretim ortamında görünürde istihdam edilen işgücünün bir kısmının işten çıkarılması halinde, üretim miktarında azalma meydana gelmemesidir. Tanımlardan anlaşılacağı üzere gizli işsizler, aslında görünürde bir iş sahibi olan, fakat marjinal verimlilikleri sıfır veya sıfıra yakın olan kişilerdir. Bundan dolayı bu kişilerin net bir şekilde kayıt altına alınması mümkün değildir. Ancak verimlilik hesaplamalarıyla ekonomideki gizli işsiz sayısı tahmin edilebilir.

Gizli işsizliğin en fazla görüldüğü alan tarım sektörüdür. Özellikle ücretsiz aile işçisi konumunda çalışan vasıfsız işgücünün önemli bir kısmı, gizli işsiz sınıfına dahildir ve verimlilikleri de oldukça düşüktür. Devlet Planlama Teşkilatı'nın yayınlamış olduğu Sekizinci Beş Yıllık Kalkınma Planına göre tarım sektöründeki gizli işsizlik oranı % 56 civarındadır. Son

yıllarda yaklaşık 1.3 milyon kişinin tarım sektöründen ayrılarak, sanayi ve hizmetler sektörüne geçmesine rağmen tarım üretiminin azalmaması, tarımdaki yüksek gizli işsizlik oranını doğrular niteliktedir.

Sonuç olarak, hesaplanması ve mücadele edilmesi zor olan, en fazla tarım sektöründe ve vasıfsız işgücünde görülen gizli işsizlik; verimliliği düşüren önemli etkenlerden biridir.Tarım sektörünün toplam istihdamdaki oranının düşmesi ve verimlilik ilkeleri ile daha uygun çalışma sistemlerinin benimsenmesi sonucu gizli işsizlik de azalma olacağı değerlendirilmektedir.